

Rīgā, 30.10.2018.

Kampaņa “Mana Latvija, mani lauki, mana kopiena: mūsu rīcība” Salas novadā

Kampaņa lauku iedzīvotāju uzrunāšanai un iesaistei “Mana Latvija, mani lauki, mana kopiena: mūsu rīcība” mērķis ir sniegt praktisku iespēju lauku iedzīvotājiem iesaistīties līdzdalībā kampaņas ietvaros. Laika posmā no 7. līdz 14. oktobrim Salas novada iedzīvotāji un viesi tika aicināti dalīties ar savu viedokli kādā iepriekš izvēlētā vietas attīstībai būtiskā jautājumā. Jautājums tika izkristalizēts diskusiju laikā starp biedrības “Latvijas Lauku forums” un vietējiem pārstāvjiem. Izvēlētais jautājums ir būtisks, lai spertu soļus pareizā virzienā pretī kopīgi attīstītai lauku teritorijai, kas tikama gan tās iedzīvotājiem, gan viesiem.

Kas pašvaldībai jādara, lai Tu organizētu un/vai piedalītos sabiedriskās aktivitātēs?

Kampaņā ar savu viedokli pārsvarā dalījās Salas vidusskolas skolēni un darbinieki, kā arī kultūras nama apmeklētāji, jo tieši Salas vidusskola un kultūras nams tika izvēlēts kā kampaņas norises vietas. Protams, aicināts piedalīties ar savu viedokli bija ikviens, jo anketu varēja aizpildīt arī tiešsaistē.

Rezultātā tika iegūtas atvērtā veida atbildes no aptuveni 50 cilvēkiem.

Uz iniciatīvu sniegt savu viedokli iedzīvotāji reaģējuši dažādi, lielākoties iedzīvotājos tas raisījis vēlmi noziņot par aktuālajām vietēja līmeņa problēmām. Tādējādi, vēloties dot signālu pašvaldības pārstāvjiem, ka iedzīvotāji sāks aktivizēties un radīt jaunas iniciatīvas, ja jutīs, ka pašvaldības pārstāvjiem rūp iedzīvotājiem aktuālās problēmas, jo tās tiek risinātas. Piemēram, *atrisināt skapīšu problēmu skolēniem (gribot kā JVĢ); risināt problēmu par nokļūšanu no skolas uz sporta zāli ziemas laikā*. Šīm problēmām ir iespējams rast risinājumu, kas īstenojami sadarbojoties ar vietējiem iedzīvotājiem un virzot komunikāciju ar vecāku biedrību, lai viņi varētu šo problēmu atrisināt kopā ar bērniem un ar pašvaldības atbalstu. Savukārt vēl apjomīgāki piedāvājumi, piemēram, *būtu jāatjauno baseins, sporta stadions un skeitparks, nepieciešams transports; brīvpusdienas no 1. - 12. klasei*, nav tik viegli risināmi ar pašu iedzīvotāju iesaisti, bet ir nozīmīgi plānojot pašvaldības finanses un ES fondu ieguldījumus nākamajam plānošanas periodam.

Vēl respondenti bija minējuši, ka *nepieciešami pulciņi par dažādām tēmām un aktivitātēm (interesē inženierija, hiphops, tehnoloģijas)*. Kādam citam respondentam šķita svarīgi uzsvērt, ka *Salas novada svētki ar katru gadu kļūst garlaicīgāki, vajadzētu piešķirt pasākumiem modernāku garšu, kas saistītu arī jauniešus*. Visas šīs atbildes liecina par to, ka iedzīvotāji gaida, kādu „ikdienas dzīvē sajūtamu” motivātoru. Vienlaikus būtu jādod jauniešiem pašiem iespēja organizēt nodarbības vai pasākumus to skaidri deleģējot un izrādot uzticību viņu spējām, nodrošinot pašvaldības atbalstu. Piemēram, izteiktā ideja, ka *nepieciešams rīkot koncertus un izstādes Raiņa klubā*, ir lieliska iespēja sadarbībai, kas rezultētos ar iedzīvotāju aktivizēšanu līdzdarboties vietējās kultūras dzīves pilnveidošanā.

**Ar savu viedokli dalījās Mazzalves iedzīvotājs:
„Cilvēkus vajag „saudzināt”, lai iznāk no mājām.”**

Lai gan ir skaidrs iedzīvotāju domu gājiens atbilžu sniegšanā, taču ir jāapzinās, ka veiksmīgu komunikāciju un cieņu pret savu vietu un tajā esošajiem resursiem, iespējams izveidot tikai iesaistot pašus iedzīvotājus risinājumu piedāvāšanā un, iespēju robežās, arī to ieviešanā. Esošajā situācijā lauku

attīstība, galvenokārt, atkarīga no iedzīvotāju skaita, t.i. līderu un iniciatoru skaita, kuri apzinās savas teritorijas attīstības nozīmīgumu un vēlās virzīt jaunas iniciatīvas, kas situāciju uzlabotu. Iedzīvotājiem un pašvaldībai ir jāvienojas kopīgā redzējumā un atbildīgi jāsadala pienākumi pret savu vietu, līdzcilvēkiem un sevi, nodrošinot pastāvīgu līdzdalību, kur šādas kampaņas vien uzskatāmi parāda, ka iedzīvotāji nevēlas vien kritizēt, bet spēj sniegt ļoti konstruktīvas un īstenošanai atbilstošas idejas un ierosinājumus. Sadarbība visos pārvaldes līmeņos, spēja savas vajadzības pamatot un piedāvāt racionālus risinājumus, vēlams risinājumus izmantojot vietējos resursus, ir panākumu atslēga veiksmīgai ne vien konkrēta ciema vai pagasta, bet gan visas Latvijas lauku attīstībai.

Ar savu viedokli dalījās Mazzalves iedzīvotājs:

„Nepieciešams iesaistīt cilvēkus savas dzīves uzlabošanā, vēlmes, idejas, lai nāk no pašiem.”

Piedāvājam apkopojumu ar idejām, kuras ieteikuši īstenot Salas novada iedzīvotāji, lai pilnveidotu sadarbību starp iesaistītajām pusēm un motivētu iedzīvotājus līdzdarboties novada attīstībā.

Ienest stundu nodarbībās vietējā patriotisma nianšes, piemēram, radošās nodarbības iekļaujot gan priekšmeta mācību saturu, gan īstenot kādu vietējā mērogā būtisku iniciatīvu, to visu īstenojot kopā ar pašvaldības pārstāvjiem. Šeit, piemēram, varētu tikt uzsākta arī aktivitāte „kafija ar politiķiem”, kas ir ierasta prakse pašvaldībās. Vēl jauniešus ar pašvaldībām satuvināt iespējams „ļaujoties” viņu izaicinājumiem, piemēram, jaunieši izveido viktorīnu ar dažādiem uzdevumiem un vienu dienu izaicina pašvaldības pārstāvju neformālā gaisotnē dažādu risinājumu meklēšanā.

Ar savu viedokli dalījās Sēlpils iedzīvotājs:

„Pats nosaukums saka, ka svarīgākā Sēlijas vieta – Sēļu pils.”

Iedzīvotāji ieteikuši pašvaldībai *vairāk informēt par norisēm pašvaldībā, kurās jaunieši varētu iesaistīties; vienreiz mēnesī rīkot kādu kopā sanākšanu iedzīvotājiem, pastāstot par iniciatīvām, par apmācībām u.c. aktualitātēm*, ko visefektīvāk iedzīvotāji iesaka darīt, izmantojot *afišas, izdalot plakātiņus katram cilvēkam pastkastītē kopā ar ziņu/ielūgumu, kas piesaistītu pagasta iedzīvotājus personīgi*. Tas būtu žests, kuru cilvēki augstu novērtētu, kas uzrunātu. Veidojot aicinājumu konkrētu, vienkāršu un ar dažādām iedzīvotāju grupām nepieciešamu mērķi.

Trūkstot atbalsta izrādīšana jau esošajiem aktīvajiem iedzīvotājiem, kuri jau strādā, lai pilnveidotu novada pasākumu klāstu. Nepieciešams pozicionēt pasākumus vietējā mērogā, kā arī tiem, kas pašlaik dzimtajā vietā nedzīvo, bet viesojās brīvdienās.

Ar savu viedokli dalījās Biržu iedzīvotājs:

„Poitīvas emocijas spējīgs radīt tikai katrs pats. Viss atkarīgs no tā, cik pats izdomā, komunicē un iziet sabiedrībā. Visu laiku būt aprītē nevis sēdēt mājās. Svarīgi ne tikai pašvaldības organizētie pasākumi, bet arī vietējo iedzīvotāju iniciatīvu atbalstīšana un apmeklēšana.”

Cilvēkus piesaistot arī bezmaksas ēdiens un spēles, kas ir laba ideja kopā sanākšanas pasākumu formātam, varbūt kopīgās vakariņas kultūras namā, kur katrs padalās ar savām ģimenes receptēm? Varbūt jāorganizē mīļāko spēļu sestdienas. Jaunieši atzīst, ka būtu vairāk ieinteresēti līdzdarboties, ja esošie pasākumi atbilstu jauniešu interesēm. Būtiski ir nevien stratēģiski nedefinēt attīstības virzienus, piemēram, novadā nepieciešams attīstīt sporta aktivitāšu iespējas jauniešiem, bet noskaidrot konkrētās aktivitātes, kas jauniešus tieši interesē. Lai, piemēram, tīkotā skeitparka vietā neuzbūvētu basketbola laukumu.

Sabiedrības integrācijas
fonds

Jaunieši un bērni iesaka, ka *piemērots laiks dažādu pasākumu organizēšanai esot brīvdienu pēcpusdienas. Lai vecākiem būtu koncerts, bet bērni tikmēr varētu darboties ar viņiem interesējošo.*

Katrā jokā sava patiesība, kāds uzrakstījis: „*Katru mēnesi jāmaksā man darba alga*”, kas izskaidrojams, kā nepieciešamība sniegt iespēj prakses vietai pašvaldībā, iepazīstinot jauniešus ar darbu pašvaldībā un ļaujot viņiem izprast sabiedrības iesaistes nepieciešamību vietējās attīstības veicināšanā. Arī *konkursi ar naudas balvām tiek atzīti kā labi motivātori līdzdarboties un pierādīt savas spējas.*

Strādājot ar iedzīvotājiem mērķtiecīgi, ir iespējams ieraudzīt kādi pasākumi un kas vēl nepieciešams, lai mudinātu viņus līdzdarboties. Ieteikums pašvaldībai” „*Vairāk jāstrādā*”, nozīmē nevis to, ka pašvaldība pārāk maz dara, bet to, ka par padarīto iedzīvotāji informāciju saņem pārāk reti, ka informācija, kas ir apriņķē nav tik saistoša iedzīvotājiem, lai viņi vēlētos to izplatīt no „mutes mutē”. Iedzīvotāju vēlmi dalīties ar informāciju par norisēm pašvaldībā un piedalīties pasākumos, iespējams panākt vien iesaistot viņus pašus dažādu iniciatīvu īstenošanā.

Ar savu viedokli dalījās Dignājas iedzīvotājs:

„Esam talkas rīkojuši un atsaucība no cilvēkiem dod pozitīvās emocijas, viņi nāk un dara! Tikai jāaicina katrs individuāli uzrunājot. Paši priecīgi, ka ir izdabūti no mājām ārā. Pēc juku laikiem izpilddirektors teica, ka Dignāja ir viss nekoptākais pagasts! Viens jau neko nevar padarīt, visiem vajag, tad visiem ir jādara. Kā viens iesāk, tā otrs nāk klāt.”

Kontakti:

Zane Seredina

Latvijas Lauku foruma projektu koordinatore

epasts: zane.purina3@gmail.com,

laukuforums@gmail.com